

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2023/1 BSF 202 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at 3D-dokumentere Danmarks unikke bygnings- og anlægsarv

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 25. april 2024 af Mikkel Bjørn (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Peter Kofod (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at 3D-dokumentere Danmarks unikke bygnings- og anlægsarv

Folketinget pålægger regeringen at udarbejde et program, der sikrer, at større danske historiske bygninger og anden bygningsarv med særlig kulturel værdi 3D-dokumenteres med henblik på at opbevare akkurate 3D-modeller til f.eks. rekonstruktion i tilfælde af brand, stormflod, hærværk m.m.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 54 om at 3D-dokumentere Danmarks unikke bygnings- og anlægsarv, folketingsåret 2021-22. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, B 54 som fremsat og tillæg F, møde 57, kl. 10:14.

Få år før den tragiske brand i Notre Dame-katedralen i Paris havde en entusiast tilfældigvis lavet en 3D-model af den ikoniske katedral. Den model dannede grundlag for, at man kan realisere genopbygningen.

Derfor har det være muligt i kølvandet på branden, der ødelagde den 850 år gamle Notre Dame-katedral i Paris, at genopbygge den ikoniske bygnings indre og udvendige konstruktion til sin tidligere herlighed takket være en Vassar College-professor, der omhyggeligt skabte en digital 3D-model af vartegnet få år før branden. Manden bag, den nu afdøde professor Andrew Tallon, var en innovativ forsker i fransk gotisk kunst og arkitektur, ligesom han var en pioner inden for banebrydende teknologier til 3D-dokumentation af middelalderlige bygninger (»Restoration of Notre Dame May Be Part of Professor Andrew Tallon's Legacy«, Larry Hertz, Vassar, den 17. april 2019).

Således lavede professor Tallon en nøjagtig digital tvilling af Notre Dame ved hjælp af laserscanning for omhyggeligt at kortlægge alle detaljer på bygningsværket. Laserscannere måler med lynets hastighed hundredtusindvis af 3D-punkter i sekundet. Tallon kunne derved skabe et 3D-billede af katedralen, der er nøjagtigt inden for 5 mm. (»Restoration of Notre Dame May Be Part of Professor Andrew Tallon's Legacy«, Larry Hertz, Vassar, den 17. april 2019).

Med dette beslutningsforslag foreslås det at pålægge Kulturministeriet at udarbejde et program for, hvordan den unikke danske bygnings- og anlægsarv bliver kortlagt og 3D-dokumenteret, så der kan fremstilles tilsvarende modeller. Til inspiration kunne sådan et program omfatte slotte, kirker, herregårde, skovridergårde, slotsruiner, Dybbøl Mølle, rådhus, fyrtårne, stationsbygninger, præstegårde, politistationer og udendørs anlæg såsom Nordeuropas smukkeste voldsystem i Fredericia.

Der er en række fordele ved digitalisering af tegningsgrundlaget, herunder 3D-dokumentation med tilhørende 3D-modeller. Det nye digitale tegningsmateriale vil give bedre mulighed for renoveringsprojekter, (videre)projektering, kvalitetssikring og visualisering af bygnings- og anlægsmassen, ligesom det på tilsvarende vis vil forbedre arbejdsmiljøet og muligvis reducere både statens og privates forsikringspræmie.

En sådan model vil ikke kun gøre det muligt at genskabe vores unikke bygninger og anlæg i tilfælde af brand, men vil også kunne give en række besparelser i forhold til den daglige drift. Således vil der være både en tids- og en økonomibesparelse på fremtidig opmåling og fotoregistrering med en ny driftsmodel, ligesom fremtidige byggefejl på baggrund af gammelt tegningsmateriale minimeres.

Droner kan eksempelvis optimere 3D-modellen ved at tage billeder af tage, murkroner, tårne, skorstene m.m., som lægges sammen i den digitale 3D-punktsky, der udgør grundlaget for den genererede 3D-model.

Forslagsstillerne er blevet oplyst priser af danske entreprenører på 10-30 kr. pr. m² alt efter den ønskede detaljeringsgrad. Den ønskede detaljeringsgrad for den enkelte bygning kan med fordel afgøres af bygningens kulturelle værdi.

Det er usikkert, hvad udgifterne præcis vil blive, men Slots- og Kulturstyrelsen oplyser på sin hjemmeside, at den vedligeholder i alt 800.000 m² statslige slotte, haver og ejendomme, hvorfor udgifterne til disse ikke skønnes at overstige 16 mio. kr. (gennemsnitspris på 20 kr. pr. m²). Danske entreprenører har over for forslagsstillerne oplyst, at ovenstående forslag med anførte begrundelser vil være selvfinansieret på kort sigt og medføre besparelser på lidt længere sigt. Finansieringen bør derfor findes inden for Slots- og Kulturstyrelsens ramme.

Forslagsstillerne genfremsætter forslaget i lyset af branden i Børsen den 16. april 2024 og beklager i samme åndedrag, at Børsen ikke, så vidt forslagsstillerne er bevidst, er blevet 3D-dokumenteret.

Forslagsstillerne finder dette beslutningsforslag relevant, vigtigt og en naturlig del af den bredere digitale omstilling, der finder sted i samfundet i dag. Vi tror, at et sådant program for 3D-scanning af vores unikke bygnings- og anlægsarv vil blive en værdifuld investering i vores kulturarv, ligesom der vil være et konkret udbytte i form af en reduktion af statens udgifter til vedligehold for i hvert fald de statsejede bygninger med et nyt digitalt tegningsmateriale.

Skriftlig fremsættelse

Mikkel Bjørn (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om om at 3D-dokumentere Danmarks unikke bygnings- og anlægsarv.
(Beslutningsforslag nr. B 202)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.